

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, November' 20-dikán 1821.

Orosz Birodalom.

Irtuk volt, hogy Császár ö Felsége a' mult Septemberben útját a' Witepski vidékekre vette, hogy ott tanyázott testörzösergeivel mustrát és gyakorlási próbát tartasson. A' Petersburgi Ujságlevelekben illy tudósítás jött - ki ö Felségének ezen útozásáról: —

„A' Witepski vidékeken Beschenkovics nevű mezőváros' környékein megszállott testörzösergeknek az a' szerencséjük vala, hogy esdekléssel váratott Császárjokat September' 16-dikán megérkezni szemléljék. A' következő napon Mustra tartott. Valamint a' tisztek úgy a' közkatonák is vetélkedve iparkodtak egymással, hogy miként különböztethessék - meg magokat katonai fényességek által. Az ágyúk tíz órakor jelentették a' Császárnak a' parádémezőre lett kiérkezését. Megkülömböztetett magokviseletének kimutatása a' Császár tellyes meglegedésének kihirdetése által jutalmaztatott. September' 19-dikén gyakorlási próbák tétettek, mellyek a' Császár' meglegedését hasonlóképpen megnyervén, azoknak végződése után alázatosan meghívták a' Generálisok, 's Stabális és Fő tisztek ö Felségét, hogy az ö vendégségeket, mellyet ök a' Dwina partján lévő táborjokban a' szabad ég alatt tartani abarnak, megjelenésével tiszteljemeg. A' helyhez, mellyen a' vendégség adatott, úgy lehetett az e' célra oda plántáltatott fák közt bemenni, hogy azt távolról látni nem lehetett, és csak az oda-

való belépéskor lehetett egy Grotta formájú nyilást megszemlélni, a' mellyen belől egyszerre meglepték az ember' látását a' figyelmet megkötöző nagy és méltóságos hadi czifraságok, a' mellyek három galleriát formáltak, olly módon, hogy egygyik bemenetelül szolgált, a' más kettők két szárnyakat ábrázoltak. A' körülkerített hely' közepén volt a' Császár' és a' Generálisok' számára rendeltetett asztal; a' melly mellett és hátul egy ovalis formájú kerekiség és Gloriet volt csupa fegyverekből 's hadi készületekből kirakattatva. A' több asztalok, vagy táblák, mellyek 300 személlyekre valának felterítettve, úgy voltak a' Galleriák' hosszában helyheztetve, hogy az azok mellett ülő személlyek mind ábrázattal ültek a' Császár' felé. A' Galleria' végénél félkerületi formában volt a' muzikai kar helyheztetve. Ezen nagy helynek, a' melyre való bejövételnél két Batteriák valának felállittatva, minden balső részeit jól lehetett látni a' Császár' ülőhelyéről. A' bejövételnél várták a' Császárt, Gróf Sacken az első ármáda' fő vezére, ki egyszersmind a' testörzö seregnek is Kommandánsa, sok más Generálisokkal Stabális és egyéb fő tisztekkel együtt, a' kik Regimentjeik szerént való osztályokban állottak. Megérkezvén közikbe ö Felsége, azt mondta nékiek, hogy nagyon örvend, hogy köztök lehet, egyszersmind azért való köszönetet is intézett hozzájuk, hogy valamint ideútozássokban úgy ittlétektől fogva is jó rendet és katonai fényítéket

tartottak. A' ezifraságokat, mellyek a' helyi' belső részeit ékesítették, majd minden nyomon megállva szemlélgette ő Felsége: de, mint kátszott, mindenen felett megnyerte tellyes megelegetését az azon helyről az egésze' való szellyelnézés, a' melly számára volt ülésül elkészítetve. Minékutánna a' vendégek minden asztaloknál helyeiken ültek, harsogtatni kezdték Dörfeld nevű híres muzsikaikarmester' igazgatása alatt a' testörző seregnek legalább 400 fűvő-muzsikusi a' Preobraschenki régi testörző Marschát, melly a' jelenlévőket ezer féle régi nagy dolgokra és történetekre emlékeztette vissza. Azonközben a' sergek is mind megérkeztek vala ezen hely mellé, 's ezeknek számokra is reggeli ebédkezés készítettett vala. A' második ételfogás után jel adatott, hogy a' Császár' egészségiért fognak inni, hanem ezt ő F. ge megelőzte, a' midőn helyéből felállván, így kiáltott-fel: Az Orosz testörző sergek' boldogságáért, a' kik magokat minden alkalmatossággal megkülömböztették, 's magokat mindenütt dicsősséggel fedezték-be! A' melyre szent és közönséges halgatás következett hálaadó feleletül. Most pedig már a' Fő Vezér köszönte-el a' poharat a' Császár' egészségéért; az ágyuk' durrogása is elkezdődött; örvendetes Hurra-kiáltozás töltötte-el az egész helyet, mellyet elébb a' közelébb lévő sergek 's aprónként a' távolabb lévő is követvén, a' kiáltozás az egész sokaságra kiterjedett 's az egész levegőt megreszkettette; 's azt az Echo minden felől vissza hangoztatván, a' Császárt úgy megillette, hogy maga is Hurrát kiáltott a' testörző seregnek, 's azt ez is ismét visszonzozta; a' Fő Vezér pedig ismét ekképpen köszönte-el a' poharat: „Az Orosz nép' boldogságáért, a' melly szerencsés a' Császári Felséged' áldott uralkodása alatt“

— a' mellyet ismét mindenenk visszonzoztak — „Eszébe vévén Császár' ő Felsége, hogy egy Austriai ember is jelen volna, tudomillik, Gróf Bombelles, a' ki Petersburg felé útozván, éppen itt volt, erre nézve Császár' ő Felsége 's utánna minden jelenlévők a' Ferencz Császár' boldogságáért ittak. Asztal után sokakkal kegyesen beszélgetett a' Császár 's végre lóra ülven vissza tért szállására. Ekkor ismét Hurra-kiáltás kezdődött a' Dwina két partjain columnokban álló sergek között, és e' mind addig tartott, míg a' sergek csak láthatták Császárjokat. Azután még volt egy gyakorlási próbatétel, 's azzal egyenesen vissza útozott ő Felsége Petersburg felé, a' hova már Oktober' 26-dikán megérkezett vala — a' sergek pedig a' Lithwaniai vidékeken osztattak-ki kvártélyokra. — Ezen vendégségre a' tisztek tették össze a' pénzt; minden Fő Tiszt 50 — minden Stabalis 100, és minden Generális 250 Rubelt adott, 's az így begyűlt summa 40—50 ezer Rubelre telt. A' legjobb Szakácsokat, minden féle főzni- és sütnivalókat, gyümölcsöt és bort, Petersburgból szállítottak oda, minthogy ott semmi efféle nem terem sem illy jó, sem elegendő. Beschenkowitsch, hol a' Császár' szállása volt, egy kisedő mező város, hanem a' környéke nagyon alkalmatos a' katonai gyakorlásokra. Gróf Chreptowitsch birja. Megelegetésének nyilatkoztatására számos előmeneteleket rendelt a' Császár a' sergeknel, 's Rendczimereket 's pénz-summákat is feles számmal osztattak-ki; valamint szintén fekvő jószágokat is. Gróf Chreptowitschet Udvarimesterré nevezte, hogy az Udvarhoz vihesse; a' Grófnénak pedig nagyon szép izlés szerént való Fermoárt ajándékozott.

Spanyol Amerika.

Mexikóra nézve nagyon neveze-

tes tudósítások érkeztek Madridba. Az utóbb oda küldetett Spanyol Vice-Király O. donojú és Yturbide hozott, a' ki magát a' Mexikói Császári armáda' Fő Vezérének nevezi, Cordovában, Augustus' 24-dik napján, egy 17 Czikkelyekből álló Egygyezés állapotott meg, melynek talpkövévé, senkitől nem függő Mexikói Császárság tétett, egy ezután készülendő Constitúzió szerént, a' melly mérsékelt Monarkhiai princípiumok szerént készítették. Császár legyen a' mostani Spanyol Király VII-dik Ferdinandus, ha a' Mexikói Cortesek által meghatározatandó idő alatt oda megérkezik. Ha pedig meg nem érkezik, az Öcse Don Carlos, vagy Don Francisco de Paula, vagy más ezen Országló Házból való Princz. További feltételei ezen Egygyezésnek summásan ennyiben állanak: — Generális O. donojú két Követeket küld Madridba, hogy ezen Egygyezésnek tartalma felől a' Királyt tudósítsák. Az alatt Mexikóban Provisoriai Junta gyűjtetik össze az új Spanyol Országi legbirtokosabb 's legértelmesebb emberek között az Országlásnak folytatására, a' melly Juntának Generális O. donojú is tagja leszen. Ezen Juntának a' fog első foglalatossága lenni, hogy magának Elölülöt váloszson; a' ki akár a' Junta' tagjai között akár azon kívül való ember lehet. Azután tudósítani tartozik a' népet a' felől, hogy micsoda okok által indittatott az öszszegyülekezésre, 's egyszerűsmind megmagyarázni tartozik azt is, hogy micsoda módot kellessék a' népnek a' Cortesek' válosztásában tartani. Továbbá, három személyekből álló Régenséget nevez ki a' Junta, melly a' Monarkhának megérkezéséig a' Betöltető Hatalmat fogja gyakorlani. A' Régenségnek kineveztetése után azonnal elkezdődik a' Cortesek' Vá-

losztatása, 's ezek lehető hamarsággal öszszegyülekeznek Mexikóba. Így tehát a' Betöltető Hatalom a' Régenség, a' Törvényhozó Hatalom pedig a' Cortesek' kezében leszen, de a' melly a' Corteseknek öszszeseregléseig a' Provisoriai Junta által fog gyakoroltatni, azután pedig ugyan ezen Junta a' Régenség' Tanácsa leszen. Az adósokat és bűnösöket kivévén, minden másoknak szabad leszen az Országban megmaradni, vagy pedig vagyonaikkal együtt kivándorolni, mint kinekinek tetszeni fog. A' Státusnak csak azon tisztjei és azon katonaszemélyek vétettetnek ki ezen határozás alól, kikről nyilvánóságosan tudatik, hogy Mexikó' függetlenségének ellenségei. Az ilyenek elhagyni tartoznak az Országot bizonyos idő alatt, melly a' Junta által fog meghatározatni: de tulajdonjaikat is, a' kiviteli taksát letévén, magokkal elvihetik. Generális O. donojú ajánlja magát, hogy a' most még Mexikóban a' fő városban találtató Királyi seregnek, onnét minden vérontás nélkül való eltávozássokon, munkálódni fog — becsületes Capitulátziónak ereje szerént.

Spanyol Ország.

Az innét jött tudósítások több tekintetben vidámitóbbak a' halandó emberiségre nézve, annyiban, hogy valami árnyéka kezd látszani annak, hogy talám ismét el fog a' Sárgahideglelés csendesedni. Valami nevetlen tudósító így írt Barcellonaából Oktober' 27-dikén: Hat napok oltá vagyok ezen városban, a' hol már többféle rettentőségeket szemléltem, ámbar azon szempillantatban érkeztem ide, mikor már egy kevés reménség kezdette az elcsüggedett szíveket jövendőre nézve eleveníteni. Itt eddig 200 — 300 — 400 — söt voltak olly napok is, hogy 500 halottakat

is számláltak — 22) diktől fogva pedig napjában nem haltak-meg többen 170-nél, sőt tegnap már csak 140-re telt a' halottak' száma — Barcellonettében pedig tegnap örvendező S a l v é t löttek, azért, hogy az ezt megelőzőtt estvén, se halottat sem új beteget nem számláltak egyet is. Tudjuk, hogy a' nyavalya ezen külső városban kezdődött, 's már annyira elcsendesedett, hogy az othon, vagy honnyokban megmaradott 3—3 ezer emberek között most nem taláztatik több 60 betegknél; e' pedig az előbbenihez képest csekélység; 's minthogy innét kapott volt be Barcellonába magába is, tehát nem ok nélkül reménlik, hogy itt is meg fog szünni. A' fellegrvár 's a' Mont-Juich nevű erősség, minthogy ezeknek kapujuk még jókor bezárattattak volt, egészen megkimillödtek ezen nyavalyától. Különös dolog, hogy némelly házából úgy kihaltak az emberek, hogy csak egy se' maradott életben; taláttak pedig olly házak, hogy egy beteg se' volt benne. A' rend tellyességgel meg nem zavartatott ezen városban; már eleség is elegendő taláztatik a' piaczkon; a' szegénységet az Országlószék tartatja. Barcellonában még valami 40 ezerre telik az élők' száma; 80 ezeren kívándorlottak; — a' meghaltak' számát 13—14 ezerre teszik. A' másik nagyon megjegyzésre méltó környülállás ezen dologban az, hogy azon sok ezer emberek, a' kik Barcellonából kivándorlottak, mind a' Kataloniai vidékekre oszlottak széllyel, 's a' nyavalyát még is sehova el nem vitték magokkal, 's a' melyből talám azt a' következtést lehetne csinálni, hogy a' nyavalya csak Barcellonának falain belül volt ragadó, azon kívül pedig nem. A' hat Francia Orvosok között M a z e t meghalt; R o c h o u x nincs benn a' városban; B a l l y még ágyban van, hogy izzadásban

maradjon (későbbre már írták, hogy meggyogyult); P a r i s e t is egész napi izzadást kénytelenített kiállani, de tegnaptól fogva már elhagyta az ágyat; François és Audouard, egész ezen szempillantatig tellyes jó egészségben maradtak. —

Maga ezen Doktor François így írt Barcellonából Oktober' 28-dikán. B a l l y 's P a r i s e t Urak és én jól vagyunk. Az ólta, hogy a' szegény M a z e t meghalt, megváltoztattuk szállásunkat, 's olly reménség táplál bennünket, hogy közzülünk nem fog több áldozatot kapni a' Sárgahideglelés, minthogy a' nyavalya gyengülni kezdett, úgy, hogy a' sebesek' száma fél annyi sincs most, mint eleintén volt. A' Francia két Könyörülő Nénék megérkeztek ide, 's vetélkednek velünk együtt a' betegek körülvaló buzgó szolgálatban 's áldozat-tételekben. A' Pyreneumi Prefektus Ur minden nemű segedelemmel viseltetik erántunk. Reánk nézve nagyon hasznos az a' szüntelen való munkálódás, melly által éjjel nappal elfoglaltatva vagyunk. Annak is, hogy csak néhány sort írhatok, az az oka, hogy szüntelen való tanácskozás foglalja-el minden időmet. Az ágyuk éppen ezen szempillantatban durrognak, annak jelentésére, hogy Barcellonettében, a' hol kezdődött a' ragadó nyavalya, megszűnt. Az ezen való örvendezés közönséges, és mi reménljük, hogy nem soká vissza fogunk térni Francia Országba.

Doktor Bally is írt a' maga Párisi Orvos-társaihoz Oktober' 29-dikén, ezeket jelentvén: — „Kedves Barátim! én jól vagyok. Tizennégy napok mulva a' Francia határszélen fogjuk tölteni a' tisztulás' napjait. Ezen átkozott napok nagyon unalmasok lesznek nekünk, azért, hogy tölletek tartóztatnak.

„Bally.

A' Journal-de-Paris jelenti Madridból Oktober' 25-dik napjáról, hogy ott Oktober' 24-ikén, mint Raphael napján, melly a' Generális Riegó neve' napja; több helyeken tartattak vendégségek, a' hol külömbkülömb, ezen Generális' tiszteletére készítettett dicsérő énekek 's versek olvastattak-fel. De köszönet érte a' Polgári Kormányozónak, hogy más felől semmi lármázások által meg nem zavartatott a' csendesség. Különös figyelmet fordítottak a' tiszti karok arra, hogy a' Klubisták az Arany-kútban mit csinálnak, a' melyre nézve ezzel általellenben a' Principe' Lovas Regementjét előre hadi rendbe állították vala. Attól tartottak a' tiszti karok, hogy ezen éjjel ismét meg fogna próbáltatni a' Riegó' képe'nek a' Madridi uczákön való meghordoztatása. De senki sem tett semmi próbát."

„Az alatt (ezeket olvassuk más Ujságlevelekben), míg némelly Madridból jött tudósításokban az erőssítettik, hogy a' Riegó Raphael' neve' napja a' fő városban Oktober' 24-dikén csendességben innepeltetett, úgy beszélnek más tudósítások a' dologról, hogy mihelylest a' Napkapujánál 's a' Municipalitás' piacznán néptolongás kezdte magát mutatni, két Lovas Regementek azonnal vágatva megjelentek az uczákön, 's az egygyik az Aranykút, a' másik a' Municipalitás háza' elejébe állott; melly után a' lármázó sokaság elszéledett, hanem eléb a' Polgári Kormányozónak ablakait, a' ki magát elrejtette vala, behajgálták.

Franczia Ország.

Generális Gróf Bertrand, a' kit Bonapartéval Szent Ilonára lett elmenetele után Párisban megpereltek 's per Con-

tumatiain halálra ítéltek volt, mint látszik most ezen ítélet alól már fel van oldoztatva, minthogy egy időtől fogva Párisban tartózkodik, 's már a' Ministereknél is mindeniknél megtette látogatását.

Generális Gróf Rapp, a' ki magát a' Franczia hadakozásokban megkülömböztetve viselte, 's utóbb Danczkának védelmezése által esmeretessé tette, Nov. 8-dikán meghalt.

Nagy Britannia.

Landerdale nevű Grófné nagyon kínos halállal végezte életét. Edéd után a' kandallótól nem messze kanapén nyugodván, egy eleven szikra a' ruhájára pattant, 's azt meggyujtván a' Grófnét minden segítség mellett is úgy özszeégette, hogy fél óra alatt meghalt.

Ujabb Tudósítások.

Spanyol Amerika. — A' Columbiai seregek már Maracaibót is elfoglalták, a' hol a' Bolivárnak a' Szabaditónak nevében, Junius' 26-dikán, a' Függetlenség' 1-ső esztendejének dátuma alatt, illy végzést hirdettek-ki: — 1) Mind azok, kik vagy a' hadakozástól való féltekben vagy pedig a' Függetlenség' Systemájáért való békételenkedésből kívándorolni kívánnak, 24 óráknak elteltek alatt passust kérni 's három napok alatt az Országból, familiájikkal 's tökepenzeikkel együtt kiköltözni tartoznak — 2) A' született Spanyolok és minden mások, kik a' Columbiai Országglás alatt megmaradni, vagy ennekutánna Maracaibóban lakni kívánnak, három napok alatt az Isten és a' Szent Kereszt előtt megesküdni tartoznak: hogy a' Columbiai Országglás és Előjárókhoz hűségesek és engedelmesek lesz-

nek, hogy az Országláshoz tartozó személyeket és az Országot se' szó sem irás által meg nem támoadják, 's hogy a' Republikát a' Spanyoloknak megtámadásaik ellen halálig oltalmazni és annak minden tehetségek 's erejek által tiszteltetést szerezni iparkodnak — 3) Minthogy azon embereknek, kik a' Columbiai Országlási Systemától idegenek, laistroma az Országlószék' kezében van, tehát mind ezeknek különösen tudtokra adattatik, hogy vagy a' fenn meghatározott idő alatt passust kérjenek, vagy a' hűség' hitét letegyék, különben olly eszközök fognak ellenek elévétettetni, a' millyenek szükségeseznek fognak találtatni.

B é c s.

Valamint a' Londoni Kurirban, úgy azután a' Bécsi Ujságlevelekben is 's név szerént az Austriai Beobachterben illy megczáfoló Jegyzések találtatnak: — “

„Az első ezen Ujságlevelek között, az Ánglus Kurir, hevesen kibocsátkozik azon erőssítés ellen, hogy Konstanziában September' 10-dikén, vagy mások szerént 14 - dikén a' Császárnak egy újabb Fermanja hirdettetett volna ki, melly által a' Török népnek az — „Hivség nélkül való ellenségei ellen“ — közönséges felfegyverkezése parancsoltatott volna; „Hisze' (így szoll a' Kurir) a' mi Konstanziából jött tudósításaink még September' 26-dikán sem említették, hogy valami efféle Ferman kiadatott volna — de különben is, már a' tartalma ezen úgy mondatott Fermánnak nyilván mutatata, hogy csupa költemény legyen.“

„Mi pedig (így folytatja ezen megjegyzést a' nevezett Beobachter, még azt is hozzá tehetjük az Ánglus Kurir' szavai-

hoz, hogy azon tudósítások, mellyek Konstanziából nem csak September' 26-dikáig, hanem egész Oktober' végéig érkeztek, tellyesen halgatnak arról, hogy valami efféle új Ferman jött volna ki. Mi egyedül csak azzal a' meggyőződéssel halgattuk-el mind ez ideig 's nem hazutoltuk-meg illy sokáig ezen hazug mivhelyből származott fabrikatumot, hogy csak egy mi-kevésé értelmes Olvasónk sem fogna találtatni, a' ki illy csalfaságnak hitelt adna. Hellyesen hozza-fel megczáfoló erősségképpen az Ánglus Kurir, hogy a' Porta ki sem adhatott volna valami efféle Hirdetést (Fermánt) a' nélkül, hogy vagy már előre vagy legalább azzal egygyütt Hadhirdetést is nem adott volna ki — és mi úgy itéltünk, hogy ez a' nagyon szemhetűnő és természet szerént való gondolat másoknak is mindeneknek szemekbe fogna tűnni — de úgy látszik, hogy nagyot hibáztunk itéletünkben, minthogy több közönséges levelek még ma se' szüntek-meg ezen nékiek nagyon kedves Ferman, több más illy csalfatárgyakkal egygyütt, Európában hirlelni.“

* * *

Császár és Király ö Felsége Báró Forgáts Rudolph Brünni Kerületi 's Gróf Auerperg Jó'sef Kerületi Biztos Urakat Camerariusokká kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Az Austriai Károlina nevű fregát, a' melly China felé folytatja evezését, Junius' 15-dikén szerencsésen érkezett Bataviáig. A' hajós emberek mind jó egészségben voltak rajta.

Magyar Ország.

A' Pesti Ujságlevelekben illy tudósításokat olvasunk edes Hazánkból: —

Nints nagyobb érdem, mint a' Hazának jó Polgárokat nevelni. Ezt a' gyenge ifjuság eránt való gondoskodás leg szerentsébben végbe viheti. Méltó tehát a' köz figyelemre mind az, a' mi a' gyenge szívekben szebb, és nemesebb érzést gerjeszthet. Illyen az Ifjúságnak a' Zászló adása, melly azt a' Hazának és Királynak, az Erkölsnek és Tudománynak szeretetére egyesítse. — Illy czélből adott és szenteltetett fel Pesten a' fő Plébánia templomban ezen hónap 11-kén a' Nemzeti Iskolák' ékes, és drága Zászlója, mellynek készíttetését ezen Iskola Tekintetes Boráros János Urnak, Ns. Pest Vármegye Assessorának, a' Szabad Királyi Város öregebb Senátorának, és a' Nemzeti Iskolák 18-esztendő óta fáradhatatlan Directorának; úgy Slechta Jakab Urnak, Pest Város Választott Polgárának köszön, kik nemes elszánással, e' szép célra több száz forintokat feláldoztak. Tekintetes Boráros Eleonora született Eisrich Aszszony pedig, mint a' Zászló Anyja, arannyal gazdagon kivarrott pántlikával felékesített. Mellynek két ágain ezen Magyar szók vannak kivarva: „A' gyenge Tanuló Ifjúságnak — Boráros Eleonora ajándékozta. 1821.“ — A' felszentelést Nagy Tiszteletű Faichtinger Domonkos Ur, a' Város Plébánusa vitte végbe; előbb pedig Tisztelendő Megele Ágoston Boldog Aszszony Szerzetebeli Pap derék Egyházi beszédet tartott: „a' Szülőknek gyermekeikhez, és viszont a' gyermekeknek Szülőikhez való kötelességeikről.“ A' Nagy Mise után az Ifjuság az Iskolába tért, a' hol, ismét ezen Tiszt. Atya a' Tanulókat a' Felsőes Király, és a' Jótévők hálados tiszteletére és szeretetére serkentette, minthogy minden jóban való előmeneteleiket, és jövőendő szerentséjeket Ő Felsőes

Atyáskodó gondoskodásának, és a' Jótévők segédelmének köszönhetik. — Másnap reggel a' fellyebb tisztelt Slechta Ur minden Tanulót száraz fölöstökömmel, és a' Zászlótartókat új Huszasokkal ajándékozta meg.

* * *

Várasdon, Tek. Nemes Várasd Vármegye Oktoker 22-diken köz gyűlést tartván, igen számos Nemesség gyűlt öszve, és minekutánna a' Felsőes parantsolatok felolvastattak, és többen jeles ékes szóllással beszéllettek volna, a' végzése meg tétetvén Gr. Erdödy Sándor Fő Ispán Ő Excellentiája T. T. Garapics Illyés Ő Nagyságát, és Nagy Tiszteletű Kristianovits Alajos Urat a' Zágrábi Kir. Nevelő Náznak All-Igazgatóját, ezen Nemes Megyének Táblabirájivá kinevezte.

* * *

Zágráb táján, hol máskor Sz. Mihály nap előtt szoktak szüretelni, az idén Sz. Therézia napján kezdődött a' szüret, melly annyival szerentsébben ment végbe, hogy tsak előtte való nap lévén egy kis eső, továbbá igen szép idő szolgált.

L i t e r a t u r a.

Döbrentei Gábor' Külföldi Színjátékai. Második Kötet. Francia Játékszín. A' Fős-vény. Víg Játék 5 Felvonásban Molièretől. Nyomtatta Bécsben, Kassaí Könyváros Wigand Ottó költségével, Grund Leopold. 1821. 266 lap. 12-rét. 1 rézmetszéssel 's metszett címlappal.

E' folyó második Féllesztendei Ujságlevelünknek XIVd. Számjában Aug. 17d. jelentettük ezen nagybecsű Gyűjtemény-

nek első Kötetét, 's hogy már ma annak második Kötetére tehetjük figyelmesé az Olvasó közönséget, van okunk örvendeni; mert mintegy teljesedve látjuk az első Kötet ajánlásához kapcsolt óhajtásunkat; 's a' Nemzet buzgó szívvel vévén a' szép kezdetet, nevedik reménységünk az iránt, hogy a' szándék, 20 Kötetnek, Német, Franczia, Anglus, és Olasz Játék-Költők legjelesebb Munkáiknak derék fordításaikkal kívánt véget érhet, 's honni Literaturánknak nagy hézagját fogja bétölteni.

Ezen második Kötetnek foglalata ez:
 1. Ajánlás, azon Jeleseknek, kiket Erdély, Nemzeti Játékszíne felállításában nemes lelki Hazafiaknak vall. Szíves emlégetése az Erdélyben töltött napoknak; köszönet a' hazafiúi igyekezetek segéllőjinek, 's az új Nemzeti Játékszínek Országos épülete, mint a' hazafiúságnak legkitetszőbb példája, töltik el a' négy első lapot. —
 2. Előbeszéd. Említvén azon Oskolai Tudósoknak helytelen vélekedéseiket, kik a' poesis körül foglalatoshodóknak szép fáradozásait csak léhaságoknak tartják, szükségesnek véli végül még azt érinteni, hogy ha mi nem azon tisztelettel hódolnánk Európa fobb Játékírójainak, mellyet nagy idők eltelése oltá egyik 's másik azok körül mindenütt kapott, gyanú támadna miveletlenségünk iránt. — 3. A' Fősvény. Vig Játék öt Felvonásban. Az eredeti munka nagy becsé a' tudós világ előtt ismeretes, fordítása pedig semmi kívánnivalót nem hágy hátra. — 4. A' Jegyzések a) Nyomos okok, mellyek a' Fran-

czia Munkának Magyar Földre helyheztetését sok tanúsággal kimentik. b) Az eredeti Munka némely helyeinek tudós bírálsok. — 5. Moliere élete 's munkái a' legjobb forrásokból merítve. — 6. Franczia Vig-Játék Költők. — 7. Rövid eléadása a' Franczia Játékszín származásának a' leghitelesebb kútfőknek használások után, igen helyesen egybeszerkeztetve. — 8. Franczia Színjatszók, és Színjatszónék. Baron, Lekain, Férjiak; Dumesnil Mária, Clairon, Aszszonyok. Magyar Színjatszóink 's Színjatszónéink különösen épülést vehetnek ezen cikkelyből.

Az egész Munkában kitündöklő tiszta 's kellemes nyelv, a' hibátlan nyomtatás, a' szép papíros 's az egésznek csinos kiállítása teljes reménységet nyujthatnak a' Nyomtatónak, hogy Nemzeti Literaturánkra célzó igyekezetét minden érdeemes Hazafi szívesen elősegíti.

Találtatik Bécsben: Mörschner és Jasper (am Kohlmarkt Nro. 257); Pesten: Eggenberger, Kilian, Hartloben, 's Müller; Pozsonyban: Landes, Schwai-ger, és Wigand; Sopronyban: Wigand; Győrött: Schwaiger; Kolo'svárott: Guttmann; Zebenben: Hochmeister és Thierry Könyvárosoknál, kiknél az első Kötet is kapható. Árra e' második Kötetnek csinos borítékban 3 f. 45 xr. V. Cz. A' két Kötet együtt 7 f. 30 xr. V. Cz. vagy, 3 f. Ezüst. A' ki egyenesen Kussán Otto Wigandtól négy nyomtatványt veszen, az ötödiket ingyen kapja.